

KARMØY KOMMUNE

Postboks 167

4291 KOPERVIK

Kontakt saksbehandler

Anne Stensland, 51568901

Svar på forespørsel om å trekke innsigelse - reguleringsplan - Karmøy - konsekvensutredning nye Veavågen barneskole - planID 2127

Vi viser til oversendelse fra Karmøy kommune datert 31.10.2024.

Statsforvalteren i Rogaland har vurdert anmodning om å trekke innsigelsen til nye Veavågen barneskole. Basert på en helhetligvurdering av de oversendte dokumentene og planen som helhet finner vi ikke grunnlag til å trekke vår innsigelse i saken.

Historikk i saken

Planområdet er omfattet av to vedtatte planer, områdeplan for Krokhaug og Siljeberg vedtatt i 2013 (planID 2055), og detaljregulering vedtatt i 2016 (planID 2070). I 2021 ble detaljregulering for nye Veavågen barneskole lagt ut til offentlig ettersyn, den ble godkjent av kommunestyret i Karmøy 15.11.2021. Planvedtaket ble påklaget av blant andre Naturvernforbundet i Rogaland som anførte at naturverdiene i området ikke var tilstrekkelig utredet, og at vedtaket var i strid med naturmangfoldloven § 7. Statsforvalteren i Rogaland stadfestet planen i klageavgjørelse datert 20.08.2022.

I oktober 2022 utførte Biofokus en kartlegging av området på bestilling fra Naturvernforbundet. På bakgrunn av funnene i rapporten, begjærte Naturvernforbundet Statsforvalterens vedtak omgjort. I avgjørelse datert 14.11.2022 besluttet Statsforvalteren å ikke ta omgjøringsbegjæringen til følge, men ga utsatt iverksetting på planvedtaket frem til Sivilombudet hadde tatt stilling til saken.

Sivilombudet kom med sin uttalelse i brev datert 02.06.2023, Hvor de konkluderte med at planvedtaket måtte anses som ugyldig som følge av uriktig/mangelfullt faktum. De ba videre Statsforvalteren behandle saken på nytt i tråd med ombudets vurdering i saken. I brev datert 30.06.2023 omgjorde Statsforvalteren i Rogaland eget vedtak, og Karmøy kommunes vedtak av 15.11.2021 ble opphevet.

Det ble utført en ny konsekvensutredning i saken, og 06.03.2024 oversendte Karmøy kommune detaljregulering for nye Veavågen barneskole til offentlig ettersyn på nytt. Statsforvalteren fremmet følgende innsigelser til planforslaget:

Statsforvalteren i Rogaland har vurdert planforslaget i planID 2127 etter de nasjonale sektorinteressene vi er satt til å ivareta. Kunnskapsgrunnlaget angående naturverdiene i området er utbedret vesentlig siden gjeldende plan for området ble vedtatt i 2016. En nedbygging av dagens situasjon vil ha en svært negativ konsekvens for naturmangfoldet, med flere rødlistede arter og naturtyper. Tiltaket vil medføre masseutskiftning av torv, nedbygging av våtmark og avskoging og nedbygging av et generelt karbonrikt areal. Dette vil ha konsekvenser for den naturlige fordrøyningen i området, klimagassutslipp til atmosfæren og ødeleggelse av naturlige habitat for flere rødlistede arter. Utbygging i dette området er i strid med nasjonale forventninger, nasjonal politikk og ønsket nasjonal utvikling.

Statsforvalteren fremmer innsigelse til planforslaget, innsigelsen hjemles i plan og bygningsloven § 5-4. For å løse innsigelsen må alternative løsninger drøftes i lys av nye nasjonale føringer, og ny informasjon som har kommet frem i forbindelse med planens to høringsrunder.

Løsningsforslag fra kommunen – vurdering av alternativer

I tråd med vår innsigelse har kommunen på nytt vurdert ulike alternativer til skoletomt. Den tomten som skiller seg ut som best egnet er tomten hvor eksisterende skole ligger i dag. Den største ulempen med dagens skoletomt er at bygging av ny skole på denne tomten forutsetter at det erverves flere private eiendommer med eksisterende bygninger på. En annen ulempe er at en ny avkjørsel trolig må legges på et areal med innmarksbeite og overflatedyrket jord (i underkant av 5 daa). Tomten er vurdert til å ikke ha negativ innvirkning på natur, og det foreligger en mulighetsstudie som bekrefter at det er mulig å etablere skole med tilhørende anlegg her. Tomten ligger i sentrum av Veavågen, noe som er positivt for befolkningskonsentrasjonen, og tiltak i dette området kan gi positive ringvirkninger i sentrumsområdet.

Selv om alternativsvurderingen peker på eksisterende skoletomt som det beste alternativet, har kommunen opprettholdt at bygging av skole iht. planforslaget som var til offentlig ettersyn vinter/vår 2024, er det beste. Denne vurderingen er gjort på bakgrunn av økonomi. Det er utarbeidet et notat angående kostnadene ved bygging på eksisterende tomt. Her påpekes det at erverv av eiendommer og sanering av bygg som kreves er estimert til 33 millioner kroner inkl. mva. I tillegg påpekes det at elevene må flyttes til en annen lokasjon i forbindelsen med at skolen rives. Det er innhentet et referanseprosjekt som har tilsvarende elevtall og arealkrav som dagens skole. Dette tilsier en estimert kostnad på 50 -70 millioner kroner inkl. mva for den midlertidige løsningen. Det påpekes at det kan være mulig å overføre elever til skoler med ledig kapasitet, uten at dette er nærmere vurdert av kommunen. Det vises til at en slik løsning kan redusere utgiftene til 35-55 millioner kroner.

I tillegg viser kommunen til at de allerede har ervervet arealet for bygging av ny skole, og prosjektert denne. Dersom skolen ikke realiseres på tomten, vil kommunens kostnader til tomteareal være tapt. Kommunen estimerer rene merkostnader ved bygging av ny skole på eksisterende skoletomt til ca. **130 millioner kroner inkl. mva.** I tillegg forventes betydelig høyere byggekostnader – entreprisekostander – som følge av minimum 2 års forsinket byggestart. I tilknytning til dette vises det til at vedtatt budsjett for ny skole er satt til 369,9 millioner kroner inkl. mva.

Vår vurdering

I vår innsigelse ba vi kommunen vurdere alternativene til ny skoletomt på nytt. Dette er blitt gjort av kommunen, og denne vurderingen viste at den planlagte skoletomten ikke er den best egnede tomten til formålet. Det er ikke kun naturverdier og miljøhensyn som var utslagsgivende for denne vurderingen, men også andre faktorer som tilgjengelighet for gående og syklende.

Bakgrunnen for at kommunen fremdeles vurderer planlagt skoletomt som det beste alternativet er knyttet til økonomiske hensyn. Det som ikke har blitt vurdert av kommunen i deres økonomiske analyse er kostnaden av å bygge ut et område hvor deler må masseutskiftes.

Det er en stor økonomisk belastning å bygge ut et område bestående av torv. Området er i KU anslått å ha 23.000 m³ torv, noe som vil medføre et utslipp i dette området på ca.: 23.000*150/1000 = **3450 tonn co2e**.

Anslag for total klimakostnad relatert til arealbruk (nedbygging) av området vil være:
 $3450 \text{ t/co2e}^1 + 431,17 \text{ t/co2e}^2 * 6573,18^3 = \underline{\underline{25.511.629,-}}$

Indirekte følger av tiltaket, som for eksempel nedbyggingens effekter på arealene som ligger utenfor plangrensen er ikke medregnet. De samfunnsøkonomiske besparelsene tilknyttet områdets klimatilpasningseffekter er heller ikke medregnet. Særlig myr, men også skog, vil bidra til å dempe potensielle negative effekter av klimaendringene, som for eksempel overvann og ekstrem hete.

I tillegg til klimakostnaden ved nedbygging av arealet, kommer kostnadene fra transport av masser ut av tiltaksområdet, noe som i denne saken er langt fra ubetydelig. I forbindelse med vurderingen av løsningsforslaget har Statsforvalteren tatt kontakt med entreprenører for å vurdere kostnaden ved å kjøre ut torvmassene. Å transportere 23 000 m³ torv vil koste rundt 16 000 000 kr, og dette estimatet gjelder kun torvmassene. Alt annet som også må transporteres vekk, vil komme som en ekstra kostnad oppå dette.

Barnas beste-vurdering

Det følger av formålsparagrafen i plan- og bygningsloven, at barns oppvekstmiljø skal hensyntas i planlegging. I tillegg fremkommer det av barnekonvensjonens artikkel 3, og Grunnlovens § 104, at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn når myndighetene treffer vedtak som berører deres interesser.

Kommunen argumenterer med at det er krevende for dagens elever å måtte fraktes til en midlertidig brakkeløsning eller andre skoler i kommunen, noe som ville ha blitt unngått dersom den nye skolen bygges på annen tomt. Dette vil opplagt være en ulempe for dagens elever ved Veavågen skole, men dette er en vanlig situasjon i de fleste kommuner ved rehabilitering eller bygging av skoler, og noe som kommunen må avbøte på best mulig måte.

Ved bygging av en ny skole, bygger man også fremtidens lokalmiljø. Nye skoler har normalt en beregnet levetid på 40-50 år⁴, og det er derfor naturlig at barnets beste-vurderinger tar utgangspunkt i elevene ved skolen i hele skolens levetid.

¹ **3450 t co2e** er anslag utslipp fra omdisponering av torv. Myr tar oppe lite ny CO2, men lagrer enorme mengder. Beregninger for tapt opptak de neste 75 årene er derfor ikke medregnet, men anses irrelevante (Kilde: Planbeskrivelsen som medfølger planforslaget og SWECO)

² **431,17 t co2e** er beregnet utslippstall fra omdisponering av alle andre arealer utenom våtmarken. Tallene inkluderer både utslipp fra omdisponering, og fremtidig manglende opptak som følge av omdisponering. (Kilde: NIBIO klimagasskalkulator)

³ **6573,18** er kostnaden ved direkte opptak av CO2 i industrielle anlegg. Prisen er regnet ut fra nærmeste anlegg, og anses å være realistisk. Anlegget ligger på Island, et land som har et sammenliknbart kostnadsnivå. (Kilde klimautvalget 2050 NOU: Veien til lavutslippssamfunnet (2023:25))

⁴ <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/grunnskole/kunnskapsstatus-skolebygg.pdf>

Dersom kommunens foreslåtte tomt ikke bygges ut, vil flere generasjoner ha tilgang til grøntområdet som foreslås nedbygd. Ved å beholde dagens skoleplassering, vil også flertallet av elevene ha kortere skolevei enn ved kommunens foreslåtte tomt.

Vår vurdering er at det vil være en ulempe for dagens elever ved Veavågen skole dersom ny skole bygges på eksisterende skoletomt, da elevene i noen år enten må gå på skole i brakkebygg eller fraktes til nærliggende skoler. Vi mener likevel at disse ulempene ikke veier tyngre enn kommende elevers gevinst ved å beholde grøntområdet i nærmiljøet.

Det er etter vår vurdering tydelig at barnets beste i denne saken er å ikke utbygge den planlagte skoletomten.

Oppsummerende

I denne saken har kommunen mulighet til å bygge skolen med gode uteoppholdsareal i et sentralt område som vil bidra til å løfte lokalsamfunnet i Veia, samtidig som kommunen bevarer et viktig naturområde for fremtiden. I forslag til løsning vektlegges det økonomiske aspektet som hovedgrunn til at det beste alternativet ikke skal velges. Det som ikke vektlegges er utvikling av Veia for fremtiden, og barnas beste. Bevaring av naturområder er viktig, ikke bare fra et naturfaglig utgangspunkt, men også for mental og fysisk helse. Lokalbefolkningen på Karmøy har i denne saken mulighet til å både bevare et viktig og unikt naturområde i sitt lokalområde, samtidig som det etableres en ny skole som tilfredsstiller alle krav. Denne vektleggingen kan ikke kvantifiseres med tall, men bør være utslagsgivende for beslutningstagere. Vi står ved vår innsigelse.

Videre saksgang

Karmøy kommune har bedt KDD om en tolkningsuttalelse angående vår vurdering av 0-alternativ i denne saken. Denne tolkningsuttalelsen har ikke blitt oversendt per dags dato. Vi anbefaler at kommunen avventer videre drøfting og mekling i saken til vi har fått svar fra KDD.

Med hilsen

Bent Høie (e.f.)
statsforvalter

Marit Sundsvik Bendixen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune

Postboks 130

4001

Stavanger